

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 224 A

Warszawa, niedziela 18 lipca 1937 r.

Rok XII

Największa w dziejach kolejnictwa Katastrofa pociągu pośpiesznego

200 osób zabitych — 280 rannych

Dantejskie sceny na rumowisku wagonów

PATNA (Indie Brytyjskie) 17.7. Pociąg pośpieszny zdążający do Patny uległ dziś katastrofie. Jest to jedna z największych katastrof kolejowych, jakie notuje historia.

Trwające od szeregu tygodni wielkie upały w Indiach spowodowały nadmierne rozciągnięcie się żelaza, wskutek czego zwrotnice kolejowe nie zamykają się szczelnie, i to właśnie było powodem tragedii pod Patną.

Mianowicie pociąg pośpieszny przebiegając całym pędem przez jedną z małych stacyjek Bihę wpadł na źle nastawioną zwrotnicę, skreślił na ślepy tor i wylamując barierę ochronną, stoczył się z wysokiego nasypu. W jednej chwili z lokomotywy i 3 wagonów powstał stos pogiętego żelaza, z pod którego dochodziły jęki rannych i rozpaczliwe wołanie o pomoc.

Natychmiast zaalarmowano sąsiednie stacje. Został wysłany specjalny pociąg ratowniczy, oraz pociąg sanitarny. Jednocześnie miejscowa służba kolejowa przystąpiła do udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku.

Niestety, ze względu na przepełnienie pociągu podróżnymi, głównie tubylcami, liczba zabitych przekracza 200 osób, ciężko rannych dochodzi do 280 osób, zaś kilkaset zostało poranionych odłamkami szkła i bagażami.

Akcja Zw. Młodzieży pułk. Koca

„PAT“ donosi: Dnia 26 b. m. ukaże się pierwszy numer miesięcznika ideowo - politycznego Związku Młodej Polski — „Młoda Polska“ pod redakcją p. Jerzego Rutkowskiego.

Między 19 a 25 b. m. odbędzie się na prowincji 1-y kurs - obóz dla kierowników Związku Młodej Polski. Na pierwszym 6-cio dniowym kursie - obozie obecnym będzie 50-ciu kandydatów na kierowników Z. M. P.

Kto będzie kierownikiem kursu — czy p. płk. Koc, szef Z. M. P., czy jego zastępca, p. Rutkowski PAT nie informuje.

Marsz. Smigły-Rydz na odpoczynku

Marszałek Edward Smigły Rydz swój kilkudniowy odpoczynek spędza w osadzie żołnierskiej na Kresach Wschodnich.

Pogoda słoneczna

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 18 b. m. po miejscami mglistym ranku w ciągu dnia pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanym, wznoszącym w godzinach południowych. Chmury przeważnie typu kłębiastego o podstawie około 600 m. ciepłej, temperatura dniem około 25 stopni. Rano widzialność miejscami słabsza z powodu przyziemnych mgieł. W ciągu dnia — dobra. Wiatry zmienne przeważnie jednak z kierunków północnych z szybkością około 25 km godz. w całym kraju lekka skłonność do burz.

Grozę katastrofy powiększał fakt, że wkrótce po wywróceniu się eksplodował kocioł parowy lokomotywy i strumienie gorącej pary poparzyły śmiertelnie znajdujących się pod gruzami.

Na dworcu w Bihie, gdzie założono prowizoryczny punkt opatrunkowy, rozgrywa się dantejskie sceny. Cały szereg osób potraciło swoich najbliższych. Jedna matka ocalała, a tymczasem dwoje jej dzieci poniosło śmierć. Nieszczęśliwa kobieta oszalała z rozpaczy. Akcja lekarska jest bardzo utrudniona ze względu na niewielką ilość sił fa-

chowych i środków opatrunkowych.

Katastrofa ta przewyższa swymi rozmiarami słynną katastrofę ekspresu Paryż — Bordeaux, gdzie znalazło śmierć przeszło 60 osób.

Trzeba zaznaczyć, że tak wielka ilość ofiar katastrofy pod Patną tłumaczy się tym, że koleje indyjskie posługują się starym sprzętem, używane zaś obecnie wagony o konstrukcji stalowej są dużo trwalsze i przy katastrofie nie włączają się jeden w drugi, jak to miało miejsce właśnie w katastrofie pod Patną.

Ofensywa żydów na Wielkopolskę Czy będzie gimnazjum żydowskie w Poznaniu?

Żydostwo pomimo lamentów i rozpacz, że jest wszędzie maltretowane i bite, nietylko nie wycofuje się, ale beczelnie sięga tam, gdzie dotąd nie miało dostępu.

Pisaliśmy już parę razy o osiedlaniu się żydów w Poznaniu i widocznie planowej akcji przeniknięcia do Wielkopolski. Mamy teraz nowy dowód tej roboty żydowskiej. Oto już poprzednio rozeszły się pogłoski, że żydzi zamierzają założyć w Poznaniu gimnazjum żydowskie.

Żydzi już miesiąc temu zbierali w Kuratorium informację potrzebne im do złożenia prośby o zezwolenie na uruchomienie gimnazjum żydowskiego w Poznaniu.

„POLSKA ALBO BĘDZIE KATOLICKĄ, ALBO JEJ NIE BĘDZIE, — POLITYK LUB MAŻ STANU, KTÓRYBY TEGO PEWNIKA NIE UZNAŁ, MUSIAŁBY WYJŚĆ Z POTWORNEGO ZAŁOŻENIA, ŻE SPOŁECZENSTWO MOŻE SIĘ ROZWIJAĆ BEZ RELIGII, ALE W TEJ CHWILI STANĄŁBY NIETYLKO POZA OBRĘBEM WŁASNEGO NARODU, LECZ I POZA OBRĘBEM CAŁEJ LUDZKOSCI...“

Stanisław Szczepanowski

W czwartek w południe przybyła do Kuratorium Szkolnego w Poznaniu delegacja Żydowskiego Towarzystwa Szkolnego na czele z Leonem Kaftalem w spraw utworzenia w Poznaniu żydowskiego gimnazjum rozwojowego.

Żydzi motywują swą prośbę tym, że w Poznaniu jest już 100 dzieci żydowskich: w wieku szkolnym, które chcą umieścić w żydowskim zakładzie średnim w Poznaniu.

Budynki na ten cel mają, chcą więc uruchomić gimnazjum z dn. 1 września r. b.

Opinia całej Wielkopolski przyjęła ten fakt z oburzeniem, jako nowy zamach żydostwa na polskość Wielkopolski. Ponieważ oficjalnie Kuratorium nie dało odpowiedzi, należy się spodziewać, że władze oświatowe nie dopuszczą do prowokowania uczuć narodowych Wielkopolan.

Wybuch zbiornika z benzyną 190 osób rannych

ATLANTIC - CITY, 17.7. Wskutek wybuchu tanka z benzyną 190 osób doznało mniej lub więcej ciężkich poparzeń. 92 osoby musiały przewieźć do szpitala.

W ogniu stanęło ponad 50 tys. galonów benzyny. Przyczyna wybuchu nie jest jeszcze ustalona. Straż ogniowa ugasiła pożar po 8-godzinnej energicznej akcji.

Dekret Prezydenta R.P. o zwolnieniu sesji wawelskiej

Zarządzeniem z dn. 17 bm. Pan Prezydent Rzeczypospolitej otworzył sesję nadzwyczajną Sejmu i Senatu. Zarządzenie to wyczerpało przed południem obu marszałkom dyrektor biura prawnego prezydium Rady Ministrów p. Paczoski.

Zarządzenie o otwarciu Sejmu brzmi:

Na podstawie art. 12, punkt c, ustawy konstytucyjnej otwieram z dn. dzisiejszym sesję nadzwyczajną Sejmu. Przedmiotem obrad Sejmu może być wyłącznie sprawa wymieniona w zgłoszonym przez posłów wniosku którego odpis załączam do niniejszego zarządzenia.

Jurata, 17. 7. 37.

(—) Prezydent Rzeczypospolitej I. Mościcki.

(—) Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski.

Załączony do zarządzenia wniosek o sesji brzmi:

„Do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Na podstawie art. 36 ust. 1 Konstytucji niżej podpisani posłowie zgłaszają wniosek o otwarcie sesji nadzwyczajnej celem uchwalenia ustawy upoważniającej Pana Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w zakresie oznaczonym art. 55 ust. 1 Konstytucji dekretu dla załatwienia sprawy samowolnego przeniesienia przez ks. metropolitę Sapiechę szczytów Józefa Piłsudskiego, a wymagających aktów wadzenia zmian obowiązujących aktów ustawodawczych.

Następują podpisy posłów:

Zarządzenie o zwolnieniu sesji nadzwyczajnej Senatu brzmi analogicznie.

Marszałek Sejmu Car wyznaczył posiedzenie Sejmu na wtorek, na godz. 16-tą.

Prezes Rady Ministrów gen. Składkowski konferował w sobotę przed południem z panem marszałkiem Sejmu oraz panem marszałkiem Senatu.

Uzasadnienie 4 ustaw śląskich Likwidacja fideikomisu — Reforma rolna

Wniezione przez rząd do Sejmu 4 projekty ustaw, związanych z wygaśnięciem konwencji górnośląskiej, zapożyczono krótkimi uzasadnieniami.

W ustawie o przejmowaniu gruntów za podatki uzasadnienie stwierdza, że wobec wygaśnięcia konwencji górnośląskiej nie zachodzą przeszkody do rozciągnięcia przepisów rozporządzenia z roku 1933 na cały obszar państwa.

Jako cel ustawy o rozciągnięciu na obszar Górnego Śląska przepisów o języku urzędowym sądów, prokuratury i notariuszy, uzasadnienie podaje konieczność ujednolicenia w województwach zachodnich przepisów o używaniu języka niemieckiego w sądownictwie.

W uzasadnieniu ustawy o rozciągnięciu na G. Śląsk przepisów o wykonaniu reformy rolnej podkreślono, że nie rozciągnięto na Górny Śląsk ustawy o przymusowym wykupie na cele reformy rolnej nieruchomości ziemskich osób nieobecnych, ze względu na brak stosunków faktycznych,

które by uzasadniały obowiązywanie tych przepisów na Górnym Śląsku. Nie rozciągnięto również między inny mi rozporządzenia o popieraniu melioracji rolnej, oraz rozporządzenia o załesieniu gruntów, podlegających parcelacji, ze względu na związek tego rozporządzenia z zagadnieniami leśnymi zastrzeżonymi ustawodawstwu sejmu śląskiego.

Wreszcie do ustawy o zniesieniu ordynacji pszczyńskiej dołączono uzasadnienie następujące:

Rozporządzenie z 10 marca 1919 r. obowiązujące na Górnym Śląsku przewiduje możliwość przymusowego zniesienia ordynacji w drodze zarządzenia rady ministrów, o ile ordynacja ta nie zostanie rozwiązana dobrowolną uchwałą rodzinną do dnia 1 kwietnia 1921 r. Ordynacja pszczyńska należąca do ks. Pless dobrowolnie się nie rozwiązała, przeto istnieje prawem przewidziana podstawa do przymusowego jej zniesienia.

Polska konstytucja nie przewiduje możliwości wydania aktu ustawodaw-

czego w formie rozporządzenia rady ministrów, zatwierdzonego przez sejm. Ustawa zatem upoważnia radę ministrów do uregulowania w drodze rozporządzenia urzędowego szczegółowych zasad oraz trybu przymusowego zniesienia ordynacji.

powierzono prowadzenie spraw bieżących. Prez. Benesz natychmiast rozpoczął konsultacje. Jak zapewniają, ma on zamiar powierzyć formowanie nowego gabinetu Hodży na podstawie dotychczasowej koalicji.

Najmłodszy król angielski Ks. Kentu przybywa do Polski

Według sensacyjnych informacji jakie otrzymali korespondenci pism angielskich, przybyć ma do Polski król angielski ks. Kentu, najmłodszy brat angielskiego króla. Ks. Kentu przybywa na zaproszenie ordynata Alfreda hr. Potockiego do jego posiadłości w Łańcucie.

Termin przyjazdu nie jest jeszcze dokładnie znany. Książę przybędzie do Polski w charakterze najzupełniej prywatnym i zabawi kilka dni na zamku Łańcuckim oraz w Julinie, letniej rezydencji hr. Potockich.

Przewidywane jest także zwiedzenie przez ks. Kentu najpiękniejszych na świecie parków hr. Potockiego oraz rasowej stadniny w Ulbigojowej.

Nie wiadomo kto będzie towarzyszył dostojnemu gościowi, możliwy jest jednak przyjazd jego małżonki księżnej Mariny.

Książę Kentu jest najmłodszym synem Jerzego V-go. Przed 2 laty ożenił się z księżniczką grecką Mariną. Jest ojcem dwójki dzieci, półtorarocznego ks. Edwarda i 3-miesięcznej ks. Aleksandry.

Książę Kentu i jego brata, ks. Windsoru, b. króla Edwarda, łączy serdeczna przyjaźń. Ks. Kentu, pierwszy z członków rodziny królewskiej odwiedził b. króla w Enzesfeld.

Młody król angielski cieszy się ogromną popularnością w Anglii. Po swym bracie, ks. Windsoru o dziedziczył miano „smiling prince“ — uśmiechnięty książę.

Rodzina hr. Alfreda Potockiego spokrewniona jest z licznymi rodami angielskimi. Hr. Alfred Potocki przez czas dłuższy przebywał w Anglii, gdzie ukończył uniwersytet w Oxford.

Na Dalekim Wschodzie

Na Dalekim Wschodzie zogniają się konflikty, mało zrozumiałe dla ludzi, którzy zapatrzyli się wyłącznie w problemy polityki europejskiej. Ale uwagę każdego obserwatora zwrócić musi fakt, że zatarg japoński - chiński w okolicach Pekinu wybuchł w chwili, kiedy to ledwo przebrzmiały odgłosy zatargu japońskiego - rosyjskiego o obsadzenie wysp na Amurze.

Nowy rząd japoński, obejmując przed około dwoma miesiącami władzę w cesarstwie, uzgodnił swój plan działania z kołami wojskowymi. W Tokio odrazu padła zapowiedź pięciolatki, mającej na celu umożliwienie armii i flocie japońskiej zbrojeń na olbrzymią skalę.

Japonia znajduje się w szczególnym położeniu. Jest potęgą lądową i morską i równocześnie nie posiada w swej ziemi rodzimej surowców, stanowiących warunek nowoczesnego uzbrojenia armii i floty. Musi ich poszukiwać poza granicami kraju.

Zakup wymaga złota, a więc zdobywania tego złota drogą olbrzymiego handlu międzynarodowego. Stąd zalewanie rynków zagranicznych przez towary japońskie, zdobywające sobie tereny eksportu taniością pracy japońskiego robotnika. Ale zbyt zagraniczny nie daje nigdy pewności zdobycia surowców na zbrojenia. Drogi ich dostaw mogą być zawsze na wypadek wojny zagrożone. Stąd okupacja Mandżurii, u-

tworzenie państwa Mandżu-Kuo, zajęcie północnych prowincji chińskich. Mandżu-Kuo nie jest terenem kolonizacji japońskiej, klimat jest tam zbyt ostry dla Japończyka; Mandżuria jest dla Japonii terenem eksploatacji bogactw kopalnianych, ma armii i flocie dostarczyć surowców.

Dwie potęgi stoją Japonii na drodze jej zamierzeń. Rosja i Stany Zjednoczone. Obie w obawie przed ekspansją Japonii pragną pokrzyżować jej plany. Rosja dąży o Władywostok i wschodnią Syberię, Stany Zjednoczone o Filipiny, Honolulu i... o San Francisco. Obie potęgi posługują się Chinami, jako swym narzędziem w polityce przeciwjapońskiej. Agenci Kominternu, dolary

amerykańskie działają ciągle. Chiny, niezależne od Japonii, grożą Mandżurii i Korei. Japonia nie może równocześnie podjąć walki z Rosją i Chinami.

Ostatnie wypadki moskiewskie, czystka w armii sowieckiej, osłabiły Rosję na Dalekim Wschodzie. Tem usilniej stara się Rosja o wywołanie dywersji antyjapońskiej ze strony Chin. Zatarg z Chinami odciąża Rosję.

Ale i Japonia, widząc chwilowe osłabienie Rosji, może uznać tę chwilę, za sposobną do trwałego zabezpieczenia się ze strony Chin.

Tak oto rozgrywka Stalina z trockistami znalazła echo w jenne na Dalekim Wschodzie. Tadeusz Gluziński